

Inventering av markfukt inom projekt Life RestoRED

Länsstyrelsen
Skåne

Titel: Inventering av markfukt inom projekt Life RestoRED
Författare: Länsstyrelsen Skåne
Utgivningsår: 2024
Omslagsbild: Dagstorps mosse – betesvall före åtgärder

Innehåll

INVENTERING AV MARKFUKT INOM PROJEKT LIFE RESTORED	1
BAKGRUND	4
METOD	4
RESULTAT	5

Bakgrund

Projekt Life RestoRED, som pågår under åren 2021–2027, jobbar för att restaurera och återskapa viktiga livsmiljöer inom nätverket Natura 2000. Inom projektet ska delar av två Natura 2000-områden i Skåne, Stora Harrie mosse (SE0430159) och Dagstorps mosse (SE0430044) ska arealen av naturtypen rikkärr (Natura 2000 naturtyp 7230) utökas genom att områden intill befintlig rikkärr omvandlas från frisk till fuktig betesmark till rikkärr genom att matjordslagret ska grävas bort. Metoden för att skapa större ytor av naturtypen rikkärr är relativt ny. Det är därför extra viktigt att förändringen av hydrologin i ytorna med nyskapat rikkärr följs upp både före och efter grävarbetet. Inventeringsmetoden som tas upp i denna rapport är inte beprövad tidigare utan har utvecklats inom projekt LIFE RestoRED med syfte att hitta ett enkelt sätt att följa upp hur fuktigheten i det ytliga markskiktet förändras av åtgärden. Metoden ska bidra till att höja kunskapen kring den här typen av åtgärd och kunna spridas till fler som vill återskapa kalkkärr.

Mätning av markfuktighet gjordes i det område där åtgärder ska utföras samt i intilliggande rikkärrsytor.

Denna rapport är endast en redovisning av mätningar av markfuktighet i de två Natura 2000-områdena före åtgärder, och resultaten kommer att användas i en rapport som redovisar värden från både före och efter åtgärder där det kommer finnas medföljande diskussion och sammanfattning.

Metod

Uppföljningsmetoden är inte beprövad och följer ingen vedertagen manual, utan togs fram för projekt Life RestoRED. Syftet är att utveckla ett enkelt sätt att visualisera förändringen av markfuktsförhållandena i ytskiktet, som en del i arbetet att nyskapa en yta som ska utvecklas mot målnaturtyp 7030 rikkärr eller kalkkärr.

Data samlades in via en särskild framtagen digitalt inventeringsformulär där ett rutnät med 10x10 meter stora provrutor läggs ut över hela restaureringsområdet. Inventeraren kan välja mellan tre kategorier: torrt, fuktigt och blött (se definition i tabell 1). Vid bedömning anges hur jordens fuktighet känns och ser ut på största delen av provrutan just vid besökstillfället. Ingen hänsyn tas till förekomst av fuktälskande växtlighet och man bortser även från påverkan av nyfallet regn eller dag.

Tabell 1: Definition av de tre fuktighetskategorier som används vid inventeringen.

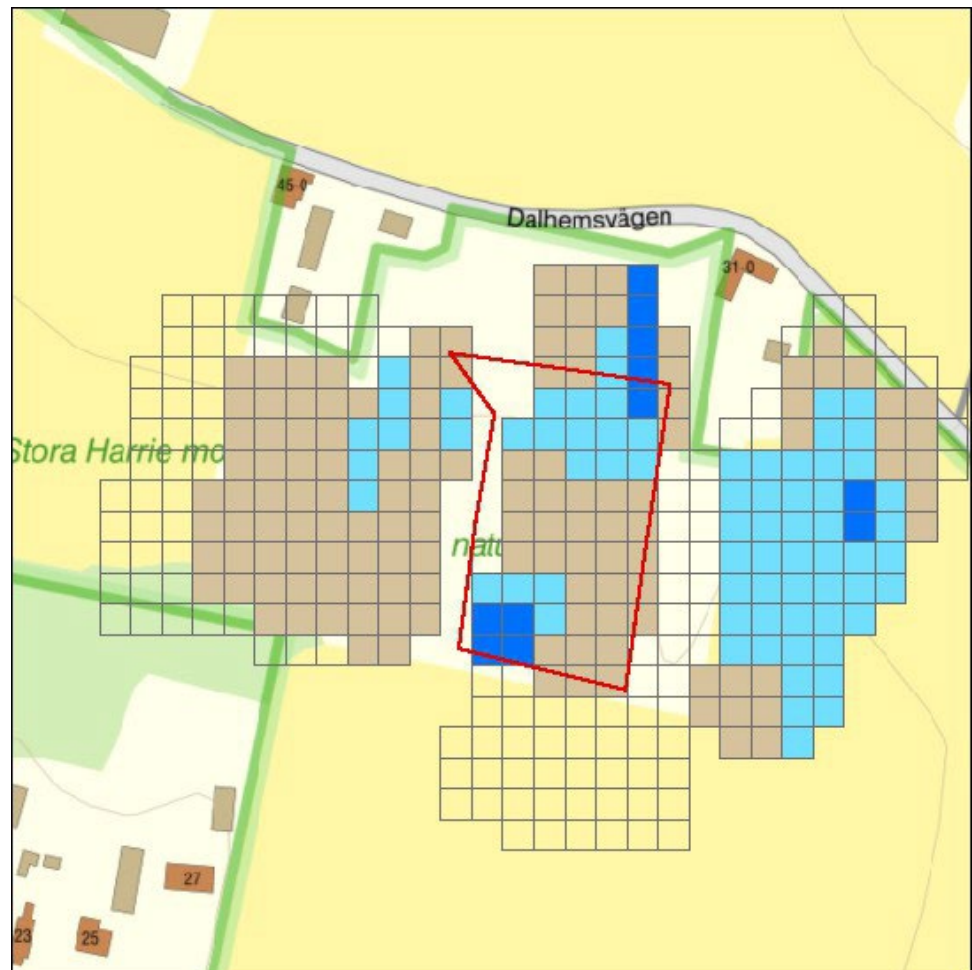
Fuktighetsgrad	Definition
Torrt	Marken ska vara övervägande fast och hård i nuläget. Bortse från fuktälskande växtlighet eller partier som har trampats upp när det var blötare.
Fuktigt	Jorden är mer eller mindre fuktmättat från ytan och en bit ner i marken. Marken känns mjukt, klafsar och sviktar när man går.
Blött	Stående eller rinnande synligt vatten ovan mark.

Området i respektive Natura 2000-område besöktes vid två tillfällen före grävning, maj 2022 samt maj 2023. Dubbla undersökningar gjordes för att få med variation i markfuktighet mellan åren. Inventeringsresultatet är tänkt att användas både som en del av underlaget inför beställning av uppdraget och för att följa upp förändring före och efter grävningen.

Resultat

I båda Natura 2000-områden var marken torrare under maj 2023 än samma tid under 2022, se fig. 1-4. Inom ytan där grävarbete kommer utföras i Stora Harrie mosse finns ett fuktigare parti i norra delen medan övrig mark är torr, se fig 1-2. I Dagstorps mosse är hela grävningsytan torr under både 2022 och 2023, se fig. 3-4.

Figur 1. Mätning av markfuktighet i Stora Harrie mosse under maj 2022. Det rödmarkerade området är ytan för grävning av matjordslagret med syfte att utöka arealen rikkärr.

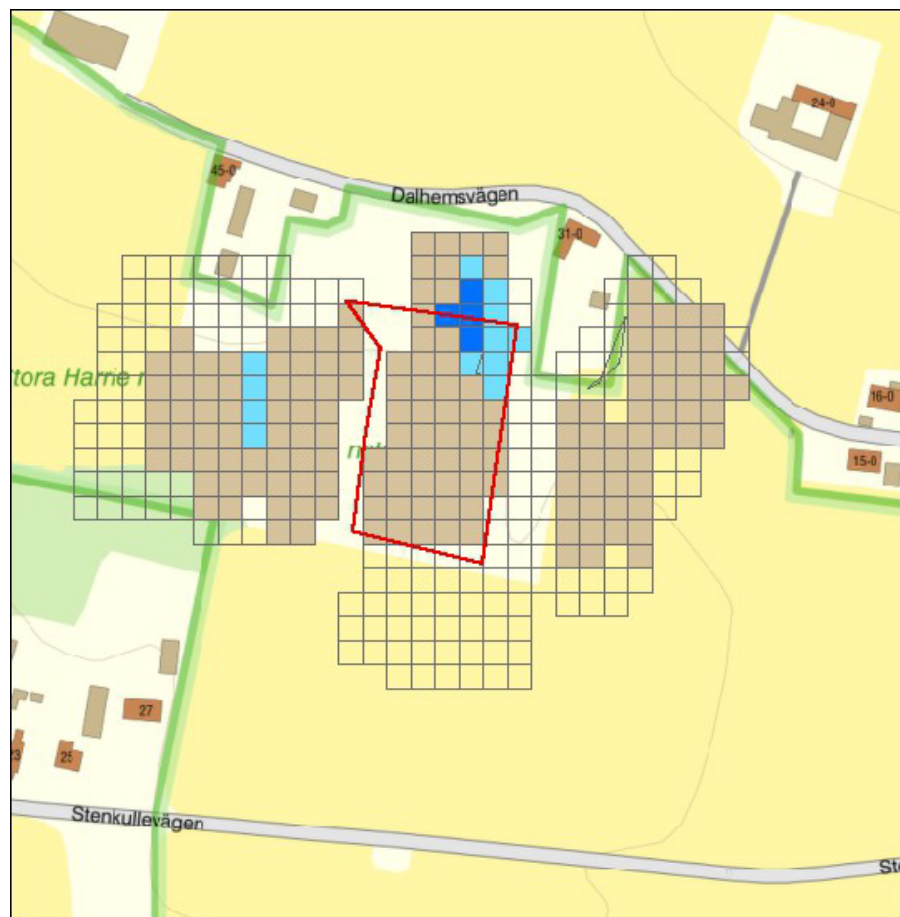
Irr_markfukt_2022_

- Torrt
- Fuktigt (sumpigt vid nedtramp)
- Blött (vatten vid ytan)
- Ej inventerat

0 0,03 0,05 0,1 Kilometers

Figur 2. Mätning av markfuktighet i Stora Harrie mosse under maj 2023. Det rödmarkerade området är ytan för grävning av matjordslagret med syfte att utöka arealen rikkärr.

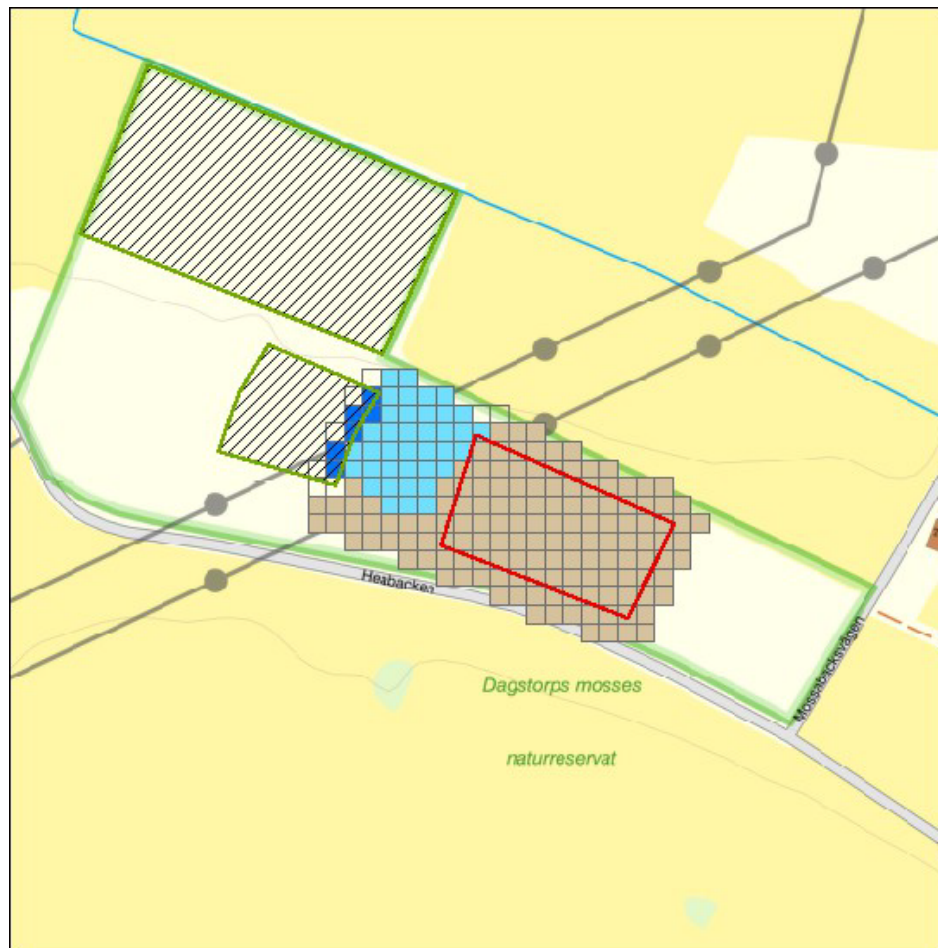
Ist_Irr_markfukt_20

- Torrt
- Fuktigt (sumpigt vid nedtramp)
- Blött (vatten vid ytan)
- Ej inventerat

0 0,03 0,05 0,1 Kilometers

Figur 3. Mätning av markfuktighet i Dagstorps mosse under maj 2022.
Det rödmarkerade området är ytan för grävning av matjordslagret med syfte att utöka arealen rikkärr.

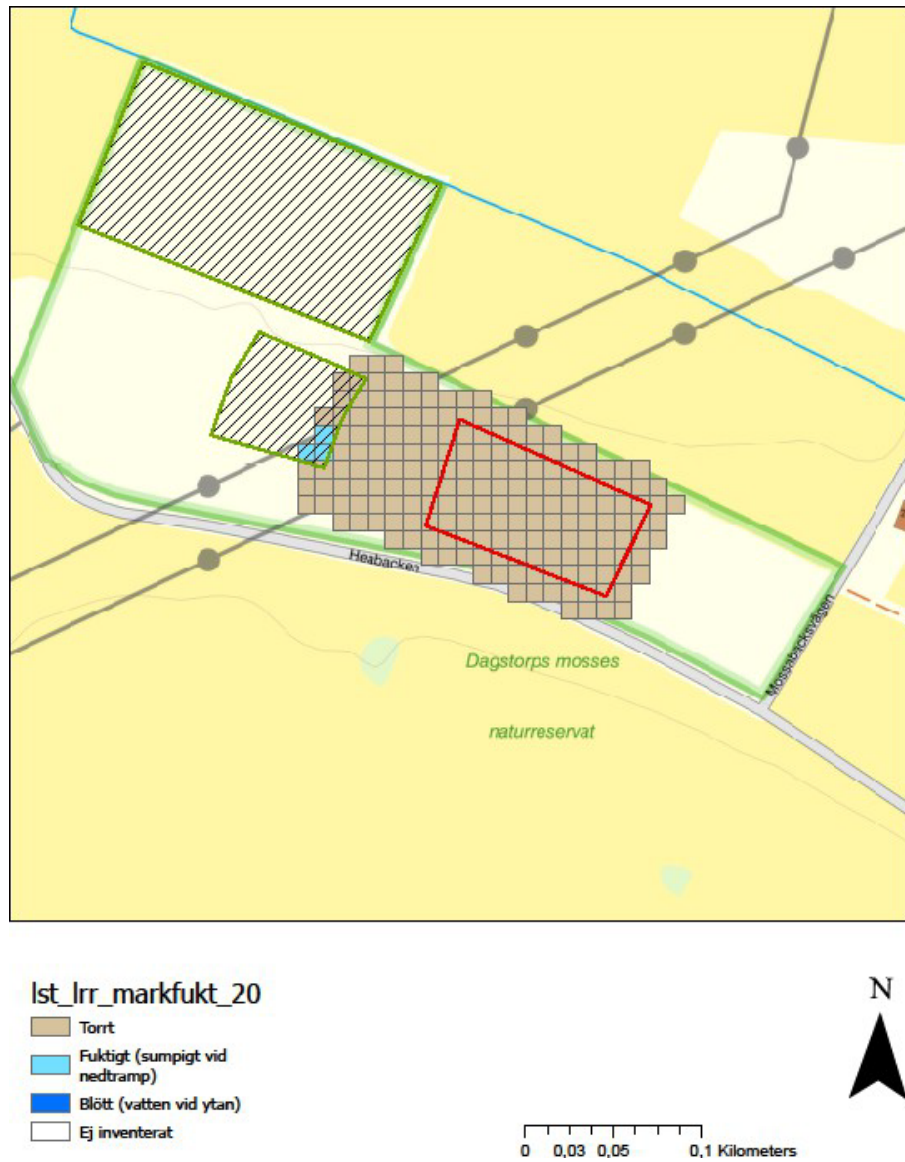
Irr_markfukt_2022_

- Torrt
- Fuktigt (sumpigt vid nedtramp)
- Blött (vatten vid ytan)
- Ej inventerat

0 0,03 0,05 0,1 Kilometers

Figur 4. Mätning av markfuktighet i Dagstorps mosse under maj 2023. Det rödmarkerade området är ytan för grävning av matjordslagret med syfte att utöka arealen rikkärr.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane